

POROČILO O DELU V ŠTUDIJSKEM LETU 2017/2018

Izdajatelj:

MOCIS, Center za izobraževanje odraslih
Meškova ulica 21
2380 SLOVENJ GRADEC

Pri pripravi poročila UŽ3O so sodelovali:
Sonja Lakovšek
Nevenka Gutenbergger
Anja Friškovec
Urška Novak
Mentorji, animatorji in člani študijskih programov

Lektoriranje:
Urška Novak

Slovenj Gradec, junij 2018

Kazalo vsebine

NAGOVOR DIREKTORICE MOCIS-a.....	4
POROČILO VODJE PROGRAMSKEGA ODBORA U3ŽO	6
STATISTIČNI PODATKI	7
Člani po starosti	7
Člani po izobrazbi	7
Člani po občinah	8
Člani po statusu	8
ZADOVOLJSTVO ČLANOV S ŠTUDIJSKIMI PROGRAMI	9
Splošno zadovoljstvo:	9
Ocena organizacije izobraževanja	9
Število obiskanih študijskih programov.....	10
BREZPLAČNA PREDAVANJA U3ŽO 2017/2018	11
ŠTUDIJSKI PROGRAMI V LETU 2017/2018	12
POROČILA ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV	13
RAČUNALNIŠTVO	13
R'CNIE ZA PREVENTIVO	14
FRANCOŠČINA.....	14
ANGLEŠČINA	15
ODKRIJMO LEPOTE NAŠE DOMOVINE.....	17
KINO OB KAVI	17
RAZISKOVANJE LASTNEGA LIKOVNEGA IZRAZA	18
ČAROBNOST FOTOGRAFIJE	19
ZUMBA®GOLD	20
JOGA.....	20
VRTIČKANJE	21
LJUBITELJSKO USTVARJANJE.....	22
UMETNOSTNA ZGODOVINA	23
Izlet v predpraznični Zagreb	24
Praznovanje 5. obletnice delovanja U3ŽO MOCIS.....	25
ZAKLJUČNA EKSURZIJA V KOBARID IN TOLMIN	26

NAGOVOR DIREKTORICE MOCIS-a

RAZMIŠLJANJE OB 5. OBLETNICI DELOVANJA U3ŽO MOCIS

»Jaz sem bil mlad, ti pa nisi bil nikoli star. Torej imam nekaj več!« Tako je nekoč dejal moder dedek svojemu vnuku. Prehod v tretje življenjsko obdobje je lahko obdobje neviht in stresov, lahko pa dobra priložnost za ohranjanje navdušenja nad življenjem, vznemirljivosti, živahnega duha in pozitivne naravnosti. Današnja generacija starejših živi drugače, kot so živele tiste pred njimi. To so kreativni ljudje, ki vedo, kaj hočejo in se želijo še razvijati. Marsikdo najde v tem obdobju najlepše trenutke prav na področjih, ki se razlikujejo od njegovega dotedanjega dela in življenja. Za marsikoga je to obdobje priložnost, da začne početi tisto, kar si ob preobilici poklicnih in družinskih obveznosti prej ni mogel privoščiti. Nekateri želijo nadoknaditi zamujeno iz mladosti, drugi pa si le poiskati priložnost, da pridobijo nov krog prijateljev podobnih interesov in starosti.

Vse dobre stvari se začnejo z dobro idejo. Zamisel o ustanovitvi Univerze za tretje življenjsko obdobje MOCIS Slovenj Gradec se je porodila pred petimi leti. Tako se je tudi Slovenj Gradec pridružil več kot štiridesetim mestom v Sloveniji, kjer so tovrstne univerze že živele. Naš cilj ni bil zgolj ustanovitev univerze kot hrama učenja za starejše, temveč tudi iskanje poti za uveljavljanje sodobnejšega pogleda o starejšem človeku in ozaveščanje javnosti, da so izkušnje starejših zakladnica, ki je družba ne sme spregledati.

Ideji je bilo potrebno zagotoviti ustrezno okolje, sredstva, čas in ustvarjalne moči, da smo jo lahko uresničili. Obrnili smo se na posameznike v okolju, ki jim je bila naša želja, poskrbeti za aktivno staranje v Slovenj Gradcu, všeč. Ustanovili smo programski odbor, ki je pomagal postaviti temelje za delovanje univerze. Prvi programski odbor so sestavljali: Tone Gašper, Nevenka Gutenberg, Marija Jus, Janez Komljanec, Sonja Lakovšek, Marinka Lamprecht Štros, Kristina Navotnik, Marija Pečolar, Boža Pirnat, Karel Pruš, Silva Roncelli Vaupot, Jožica Škorjanc in Mira Štalekar. Kasneje so se odboru pridružile še: Marta Merkač, Marica Rošker, Zdenka Turičnik, Mira Časar, Anica Maček in Anja Friškovec. Vseh pet let je programski odbor vodila Nevenka Gutenberg. Člani delujejo v odboru prostovoljno, brez plačila. Prostovoljno je tudi delo animatorjev, ki skrbijo za organizacijo dela in vzdušje v programih. U3ŽO MOCIS je vsa leta vključena v mrežo Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje s sedežem v Ljubljani.

Prvih pet let delovanja U3ŽO je nedvomno zaznamovalo trdo delo, napredek, rast in kakovostno sodelovanje. U3ŽO MOCIS je danes prostor za učenje, ustvarjanje, izmenjavo idej in povezovanje. Raznolike izobraževalne in prostočasne vsebine so vsako leto na voljo v več kot 20 različnih programih in aktivnostih. Če jih naštejemo le nekaj: Astronomija, Raziskovanje lastnega likovnega izraza, Ljubiteljsko ustvarjanje, Odkrijmo lepote naše domovine, Umetnostna zgodovina, Računalništvo, Uporaba pametnih telefonov, Multimedija, Angleščina, Nemščina, Francoščina, Joga, Zumba, R'cnije za preventivo, Vrčkanje, Čarobnost fotografije, Kino bo kavi, Esperanto, Učenje kitare, sintisajzerja, Bridž, Novinarstvo, Ruščina, Španščina itd.

Aktivnosti organiziramo v prostorih MOCIS-a, glede na vsebine pa tudi na drugih lokacijah (v Koroškem pokrajinskem muzeju, Knjižnici Ksaverja Meška, Koroški galeriji likovnih umetnosti, Visoki šoli za zdravstvene vede, MPIK-u, MKC-u idr.). Člani skupin, kot so Astronomija, Odkrivajmo lepote naše domovine, R'cnije za preventivo, Vrčkanje ipd. skupne urice preživljajo tudi na terenu, včasih pod milim nebom (Astronomija).

Vse aktualne informacije o delovanju univerze so na vpogled na spletni in facebook strani MOCIS-a. Ob začetku študijskega leta predstavimo aktualno letno ponudbo v brošuri, pripravimo dan odprtih vrat

univerze in slovesno otvoritev. Kot se za slovesno otvoritev spodobi, poskrbimo tudi za obisk znanih gostov. Tako so z nami že bili Vlasta Nussdorfer, Štefka Kučan, Jerica Mrzel, Peter Cokan, Vanja Jus, Milena Zupančič idr.

Teh pet let je bilo v U3ŽO včlanjenih več kot 700 članov. Povprečna starost je okrog 64 let, več kot polovica članov je v starostnem obdobju od 55 do 64 let. Po izobrazbi jih ima okrog 40 % končano srednjo šolo, približno toliko višjo in visoko šolo. Okrog 85 % članov je upokojenih, ostali so zaposleni ali brezposelni. Glede na kraj bivanja je približno 70 % članstva iz občine Slovenj Gradec in 15 % iz Mislinje, k nam pa prihajajo tudi iz Mežice, Prevalj, Raven na Koroškem, Radelj ob Dravi, Vuzenice, Mute, Dravograda in drugih krajev Koroške.

Da se članstvo širi, so najboljši motivatorji osebni nagovori med prijatelji, znanci članov, ki so zadovoljni z delovanjem U3ŽO. Nekateri so med nami že vseh 5 let, nekateri se vključijo le za posamezno izobraževanje in študijsko leto. Kot povsod po Sloveniji je tudi pri nas v programe vključenih približno 85 % žensk in 15 % moških.

Vedno radi pokažemo rezultate našega dela in ustvarjanja preko zaključnih prireditev, razstav in drugih javnih dogodkov. Člani likovne in fotografske skupine vsako leto pripravijo razstave svojih umetnin. Leto 2015 smo delovanje univerze predstavili na 3. mednarodnem festivalu ZNANJA IN KULTURE STAREJŠIH v Velenju. V letu 2016 smo bili povabljeni v oddajo DOBRO JUTRO, kjer smo naše delovanje predstavili celotni Sloveniji. V letu 2017 smo začeli sodelovati tudi preko meje. Najprej smo pripravili dunajski večer v Slovenj Gradcu, nato je sodelovanje preraslo v razstavo fotografij znamenitosti Slovenj Gradca v Slovenskem kulturnem centru Korotan na Dunaju, ki so jo pripravili člani skupine Čarobnost fotografije. To je bil hkrati naš medijsko zelo odmeven prispevek k praznovanju 750. obletnice Slovenj Gradca.

Vsebinsko zanimiva so t. i. »torkova predavanja«. Dotikajo se različnih tematik, uporabnih za članstvo. Tako spoznavamo zdravo prehrano, naravna čistila in kozmetiko, preprečevanje bolezni, urjenje fizične in mentalne kondicije, načine zmanjševanja padcev, upravljanje z osebnimi financami, dedovanje itd. Spoznavamo nove dežele, ki nam jih predstavljajo svetovni popotniki. Gre za celo paleto vsebin, mnogo širšo od naštetega, ki jim je skupaj prisluhnilo skoraj 2000 poslušalcev.

Med pomembnejše cilje univerze sodi kakovostno druženje članov, zato skrbimo za družabne dejavnosti, skupinske obiske prireditev, izlete ter ekskurzije. Študijska leta zaključimo z zaključnimi ekskurzijami. Obiskali smo že Rogatec, Goričko, osrednji del Slovenije (Vače, Litijo, Stično) in Dunaj. Letos smo se podali na pot proti Posočju.

Bogatega programa zagotovo ne bi bilo mogoče izvajati brez predanih mentorjev in zagnanih slušateljev. Pogosto delovanje skupine preseže njene meje in se moči več skupin prepletejo v skupno zgodbo. Tako nastajajo brošure in filmi (Sakralna stavbna dediščina Mestne občine Slovenj Gradec, Utrinki o Mešku, Štekna, nekoč železna cesta, danes kolesarska steza in druge).

Obletnica univerze je priložnost za pogled nazaj in oceno prehojene poti. Prva petletka nam je v dokaz in vzpodbudo, da zmoremo še več in še bolje. Gre za naš skupen uspeh, zato zahvala prav vsakemu članu, mentorju in vsem, ki so in še bodo aktivno doprinesli kamenček v mozaiku, ki se imenuje U3ŽO na MOCIS-u.

In ne pozabimo na besede Georga Burnsa: »Nič se ne da storiti zoper to, da se staramo, ni pa se treba postarati.«

Sonja Lakovšek, direktorica MOCIS-a

POROČILO VODJE PROGRAMSKEGA ODBORA U3ŽO

Letos praznujemo peto obletnico ustanovitve univerze za tretje življenjsko obdobje, na kar smo lahko zelo ponosni. Hitro, prehitro je minilo teh pet let, vendar lahko z gotovostjo potrdimo, da smo teh pet let bogato in kakovostno preživeli v okviru naših aktivnosti. Obletnico smo tudi lepo in s pestrim programom praznovali v okviru Parade učenja 2018, 16. maja v Kulturnem domu v Starem trgu, se podružili in na koncu še zaplesali.

Tako kot vsako leto smo tudi letos z našimi člani aktivnosti realizirali v 16 študijskih programih. Novi letošnji programi Umetnostna zgodovina, Vrčkanje in Ljubiteljsko ustvarjanje so bili zelo obiskani in so naše člane navduševali s pestro vsebino in aktivnostmi. Ugotavljamo, da se je število stalnih članov ustalilo pri številu 150, prav tako se ni spremenila v primerjavi s prejšnjimi leti struktura članov glede starosti, izobrazbe ali statusa.

Tudi letos so bila zelo zanimiva torkova predavanja in predavanja znanih osebnosti. V okviru znanih osebnosti smo na otvoritveni slovesnosti v oktobru gostili Mileno Zupančič in aprila letos Milana Kamnika, ki nam je predstavil na njemu običajen način svojo novo knjigo »Ibržnik«. V okviru torkovih predavanj nam je Sanja Lončar predstavila, kako ohraniti aktivne možgane tudi na stara leta, z Miroslavom Čresnikom smo obnovili znanje za varnost v prometu, z Erno Podjavoršek pa smo spoznavali lepote in zanimivosti z njenega potovanja po Katarju in Indoneziji.

S sodelovanjem treh študijskih skupin, Čarobnost fotografije, Ljubiteljsko ustvarjanje in Kino ob kavi smo aprila v Kulturnem trgu po obisku kino predstave slovesno odprli razstavo čudovitih fotografij članov skupine Čarobnost fotografije. Likovnice pa so letos svoja izjemna dela predstavila na razstavi ob praznovanju 5. obletnice delovanja U3ŽO v Kulturnem domu v Starem trgu. Prav tako so skupine Vrčkanje, Ljubiteljsko ustvarjanje, Odkrijmo lepote naše domovine in Čarobnost fotografije sodelovale, se družile ter podoživle božično bajko v Mozirskem gaju, obsijanem ponoči z milijonom lučk.

Ker radi obujamo spomine, smo konec maja organizirali ekskurzijo in v okviru praznovanja 100. obletnice soške fronte obiskali Kobarid in Tolmin, s sodelovanjem Posoškega razvojnega centra pa se udeležili tudi predavanja Hildegardina medicina – Tradicionalna evropska medicina. Ne smemo pozabiti tudi na ekskurzijo skupine Odkrijmo lepote naše domovine z zanimivim ogledom Lendave z okolico ter ogledom Muzeja HE Fala na Dravi in podjetja Soven, d. o. o., ki se edino v državi že več kot 18 let ukvarja s predelavo in izdelavo izdelkov iz naravne ovčje volne.

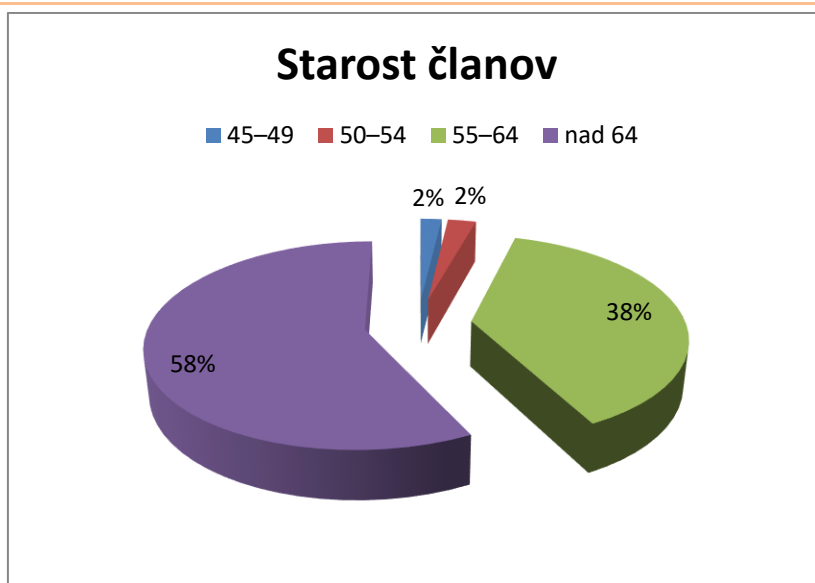
In še bi lahko naštevala aktivnosti naših študijskih skupin, vendar sem omenila le nekatere. V nadaljevanju poročila se bodo namreč s svojim delom predstavile posamezne skupine ter izpostavile svoje pomembnejše aktivnosti, opisale svoja čudovita druženja in tako zabeležile nepozabne trenutke. Za uspešno ter aktivno delo U3ŽO so med letom skrbeli strokovni delavci MOCIS-a, Centra za izobraževanje odraslih Slovenj Gradec skupaj s člani programskega odbora, mentorji, animatorji, za kar se vsem najlepše zahvaljujem.

Nevenka Gutenberg, vodja programskega odbora

STATISTIČNI PODATKI

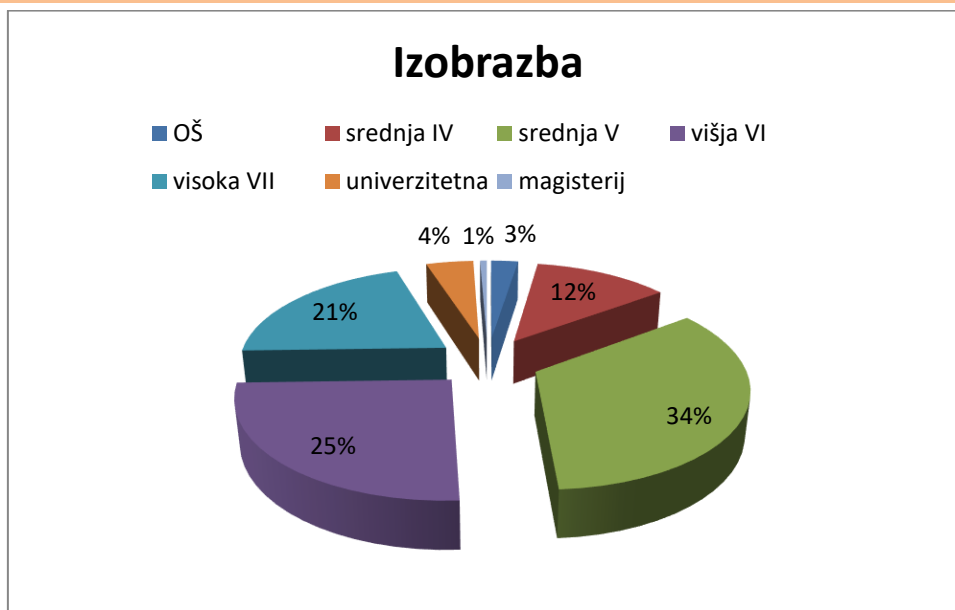
Letos je bilo v U3ŽO vpisanih 162 udeležencev, medtem ko je bilo v lanskem letu skupno 117. Povprečna starost je znašala 66 let. Večje zanimanje za programe ostaja s strani nežnejšega spola, in sicer je bilo v U3ŽO vpisanih 142 žensk (lani 106) in 20 moških (lani 12).

Člani po starosti

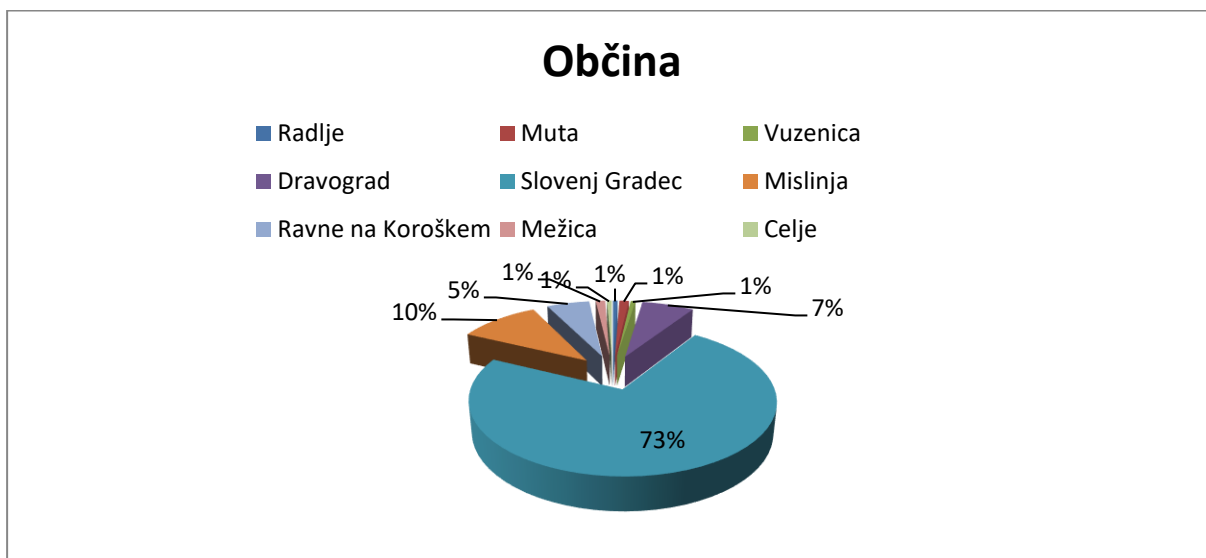
Iz grafa lahko vidimo, da je 96 % udeležencev starejših nad 55 let, od tega jih je 92 starih nad 64 let, 61 pa od 55 do 64 let, 4 udeleženci oz. 2 % je starih od 50 do 54 let, ravno tako je 2 % udeležencev starih od 45 do 49 let.

Člani po izobrazbi

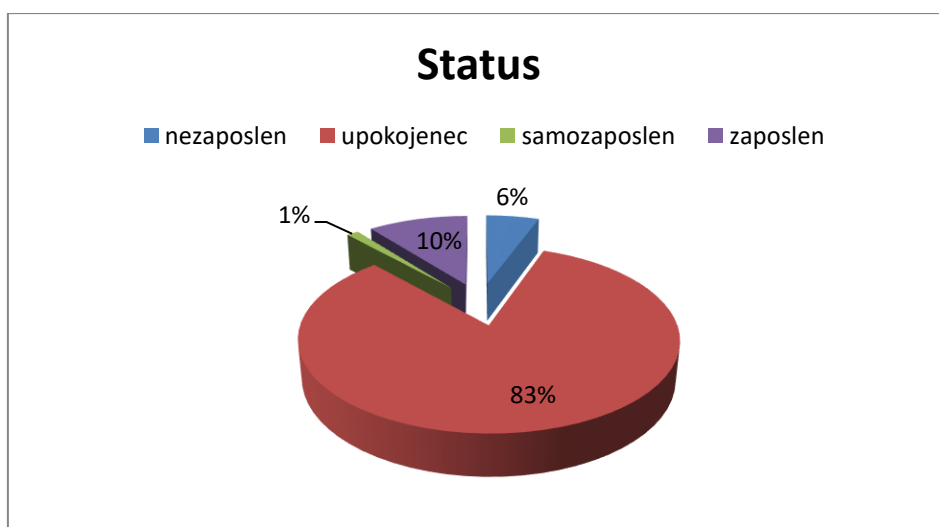
Iz grafa je razvidno, da ima 46 % članov končano srednjo poklicno ali srednjo splošno oz. strokovno izobrazbo, enak procent jih ima zaključeno višjo ali visoko izobrazbo, 4 % univerzitetno izobrazbo, 3 % dokončano osnovno šolo in 1 % zaključen magisterij.

Člani po občinah

Graf nazorno prikazuje, da skoraj tričetrtnine članov (73 %) U3ŽO prihaja iz Slovenj Gradca, 10 % iz Mislinje, 7 % iz Dravograda in 5 % z Raven na Koroškem. Po 1 % predstavljajo še udeleženci z Mute, Vuzenice, Radelj ob Dravi, Mežice in Celja.

Člani po statusu

Iz grafa je razvidno, da je 83 % članov upokojenih, 10 % zaposlenih in 6 % nezaposlenih. 2 člana sta samozaposlena. Tudi v tem študijskem letu je nekoliko več članov zaposlenih v primerjavi s prejšnjimi leti.

ZADOVOLJSTVO ČLANOV S ŠTUDIJSKIMI PROGRAMI

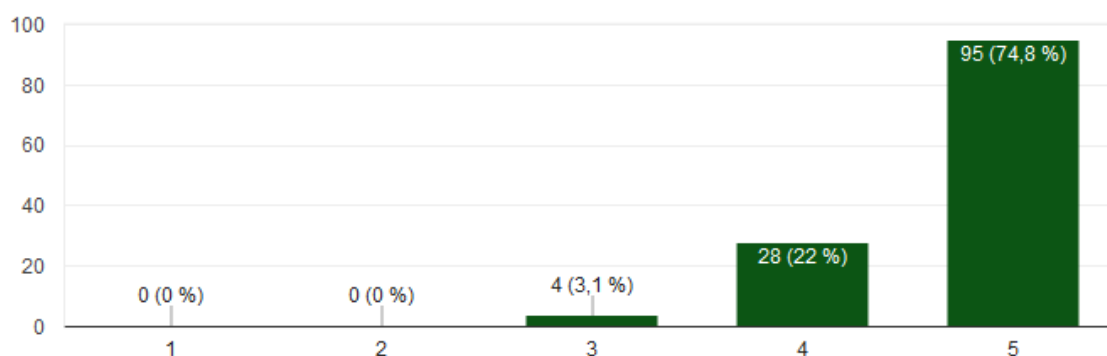
V anketi je bilo oddanih 127 odzivov različnih programov U3ŽO. Na vprašalnike so odgovarjali kombinirano ali preko elektronskega vprašalnika ali so rešili fizičnega. Večji odziv je bil preko vprašalnikov v fizični obliki.

Splošno zadovoljstvo:

Kako ste zadovoljni s študijskim programom, ki ste ga izbrali?

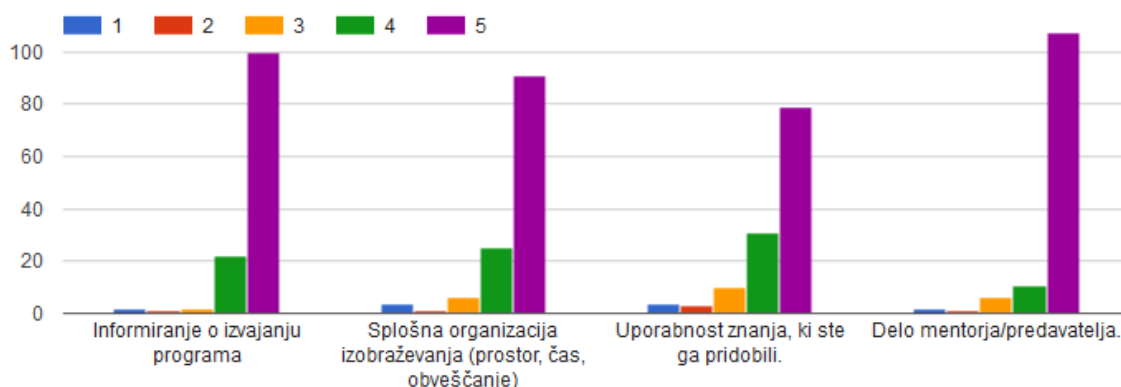
127 odgovorov

95 udeležencev je bilo zelo zadovoljnih in 22 % oz. 28 udeležencev je bilo zadovoljnih. Z oceno 3 je programe ocenilo 3,1% udeležencev.

Ocena organizacije izobraževanja

Prosimo ocenite organizacijo izobraževanja: (kliknite v krogec pod oceno)

Informiranje o izvajanju programov

100 odgovorov je zajelo oceno 5, za oceno 4 so se odločili v 22 primerih, z oceno 3 jih je bilo 3 ter z oceno 2 je bil 1 primer. Za oceno 1 predvidevamo, da je prišlo do napake pri ocenjevanju, saj so bile vse vrednosti 1, na koncu vprašalnika pa pohvala za

nadaljevanje programov. Povprečna ocena informiranja o izobraževanjih je **4,7**, kar je izboljšanje glede na lansko leto.

Splošna organizacija izobraževanja (prostor, čas, obveščanje)

92 odgovorov je zajelo oceno 5, za oceno 4 so se odločili v 25 primerih, z oceno 3 jih je bilo 6 ter z oceno 2 je bil 1 primer. Povprečna ocena splošne organizacije je **4,62**.

Uporabnost znanja, ki ste ga pridobili

80 odgovorov je zajelo oceno 5, za oceno 4 so se odločili v 31 primerih, z oceno 3 jih je bilo 10, z oceno 2 so bili 3 primeri ter z oceno 1 ravno tako trije primeri. Povprečna ocena uporabnosti znanj je **4,46**.

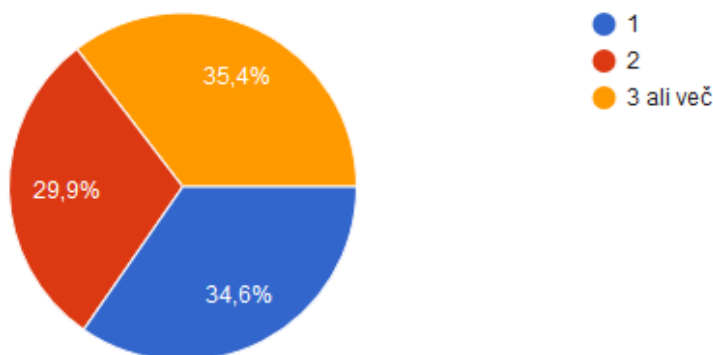
Delo mentorja/predavatelja

108 odgovorov je zajelo oceno 5, za oceno 4 so se odločili v 11 primerih, oceno 3 jih je bilo 6 ter z oceno 2 in 1 je bil en primer. Povprečna ocena dela predavateljev je **4,8**.

Število obiskanih študijskih programov

Koliko študijskih programov obiskujete? (Kliknite v krožec pred odgovorom)

127 odgovorov

Iz grafa je razvidno, da je po en program U3ŽO izbralo 34,6% vprašanih, po dva progama 29,9% vprašanih in največ, s 35,4% vprašanih je takšnih, ki so izbrali 3 ali več programov. Iz tega lahko vidimo, da se dobra tretjina vprašanih redno vrača v naše programe.

BREZPLAČNA PREDAVANJA U3ŽO 2017/2018

Predavanja so potekala enkrat do dvakrat mesečno ob torkih. Teme so bile naslednje:

	Datum	Tema	Predavatelj	Št. udel.	%
1.	3. 10. 2017	Otvoritev študijskega leta	Milena Zupančič		
2.	24. 10. 2017	Kako ohraniti možgane na stara leta?	Sanja Lončar	50	
3.	14. 11. 2017	Obnovimo znanje za varnost v prometu, 1. del	Miroslav Črešnik	17	
4.	28. 11. 2017	Sem veliko več, kot le telo!	Dr. Lucija Čevnik	15	
5.	7. 12. 2017	Decembrska ekskurzija v predpraznični Zagreb		32	
6.	19. 12. 2017	Katar in Indonezija	Erna Podjavoršek	12	
6.	18. 1. 2018	Sirija, Iran in druga krizna žarišča	Branko Soban	30 članov	
7.	20. 2. 2018	»Štekna«	Marica Rošker	21	
8.	20. 3. 2018	»Camino«	Bojana Vranjek	15	
9.	5. 4. 2018	»Ibržnik«	Milan Kamnik	35	
10.	31. 5. 2018	Zaključni izlet - Posočje		20	

ŠTUDIJSKI PROGRAMI V LETU 2017/2018

Zap. št.	Ime študijskega programa	Št. udeležencev	Mentor
1.	Umetnostna zgodovina	16	Marko Košan
2.	Angleščina 1	11	Alenka Kristan
3.	Angleščina 2	11	Alenka Kristan
4.	Francoščina	11	Boža Pirnat
5.	Raziskovanje lastnega likovnega izraza	11	Nada Medved
6.	Računalništvo 1 – multimedija	8	Anja Friškovec
7.	Računalništvo 2 – pametni telefoni	11	Anja Friškovec
8.	Odkrijmo lepote naše domovine	11	Mira Časar
9.	Ljubiteljsko ustvarjanje	10	Anita Navotnik
10.	Zumba Gold	12	Sonia Krauser
11.	Čarobnost fotografije	10	Matjaž Merčnik
12.	Kino ob kavi	28	Marjana Štalekar
13.	R'cnije za preventivo	14	Magdalena Bruder
14.	Vrtičkanje	12	Natalija Jehart
15.	Joga	12	Barbara Lenart
SKUPAJ:		188	

V študijskem letu 2017/2018 smo izvedli dve ločeni skupini programa računalništvo, ki sta se izvajali enkrat tedensko po 2 šolski uri v računalniški učilnici na MOCIS-u. Najprej se je izvedel program Pametni telefoni, nato še prvič program Multimedije. Oba sta zajemala 20 šolskih ur.

Vsebine v skupinah so zahtevale že nekaj računalniškega znanja. Delo je potekalo tudi preko spletne učilnice, kjer so udeleženci imeli vso gradivo in pregled nad vsebinami programa.

Vsebine, ki so bile izvedene v skupini **Pametni telefoni** (11 udeležencev):

1. Splošno o pametnih telefonih in osnovno rokovanje s telefonom
2. Prilagajanje domačega zaslona in pripomočki
3. Hitre nastavitve in nastavitve telefona
4. Imenik in sporočanje
5. Varna raba pametnih telefonov
6. Možnosti fotografiranja in snemanja videoposnetkov s pametnim telefonom
7. Urejanje slik in videoposnetkov
8. Internet in elektronska pošta
9. Nameščanje in brisanje brezplačnih aplikacij
10. Uporaba praktičnih aplikacij, izdelava kolaža slik, navigacija na telefonu in zemljevid

Vsebine, ki so bile izvedene v skupini **Multimedija** (8 udeležencev):

1. Računalnik, pomikanje po računalniku, program Raziskovalec (pogledi, kreiranje mape)
2. Spletna učilnica, datoteke (vrste datotek, velikost datotek) in pomnilniki
3. Urejanje datotek, organizacija, kopiranje, premikanje iz drugih pomnilniških enot (preverjanje lastnosti, prostora), datoteke v oblaku
4. Delo s slikami, osnovna obdelava slik, programi za obdelavo slik
5. Napis na večih slikah
6. Izdelava fotoknjige, programi, cene
7. Izdelava predstavitev albumov, potopisna predstavitev (PowerPoint)
8. Ustvarjanje filma s pomočjo slik
9. Iskanje in pridobivanje glasbenih datotek
10. Videoposnetki in obdelava, YouTube kanal

Anja Friškovec, mentorica

R'CNIIJE ZA PREVENTIVO

Skupaj z udeleženci smo oblikovali program in ga sproti dopolnjevali glede na potrebe in želje. Programa se je udeležilo 14 udeležencev, potekal je v maju, in sicer 4 srečanja po 5 šolskih ur. Večinoma se je izvajal na lokaciji mentorice Magdalene Bruder, kjer smo imeli dostop do zelišč in prekrasen vrt. Poleg zelišč smo spoznavali tudi različne aktivnosti, s katerimi krepimo telo in organe.

Letošnje teme so bile:

- Ajurveda čaj, predstavitev vsebin, pomen pitja in krepitev mehurja
- Priprava energijskega napitka
- Hoja po različnih površinah, aktiviranje različnih točk na podplatih
- Priprava mazila proti komarjem
- Knajpanje
- Priprava različnih mazil in obkladkov
- Naravna pomoč pri krčnih žilah, astmi, alergijah, revmi, artritisu ...

Magdalena Bruder, mentorica

FRANCOŠČINA

V učno skupino francoščine je bilo tudi v tem šolskem letu vključenih najprej 10, v drugi polovici leta pa 11 slušateljev. Dobivali smo se ob sredah popoldne ob 17.30, delo pa je trajalo do 19h in tako smo vsak teden opravili dve pedagoški uri pouka. Občasno smo ostali še nekoliko dlje in tedaj obeležili naše druženje s praznovanji osebnih dogodkov. Z delom smo začeli sredi oktobra, zaključili pa sredi aprila. Zaradi priprave nastopa naše skupine na zaključni prireditvi smo se naknadno dobili še dvakrat, in sicer konec aprila in v začetku maja.

Dobivali smo se v MPIKU, v učilnici 28. Popoldanski čas nam je bil ustrezen termin, ker imamo v skupini tudi nekaj delovno aktivnih slušateljev, prostor pa je tudi primeren zaradi dosegljivosti učilnice naši invalidni osebi.

Zaradi različnega predznanja na začetku delovanja naše učne skupine je heterogenost skupine vedno bolj očitna in zahteva veliko prilagajanja. Delo je bilo zato potrebno stalno diferencirati in s tem prilagajati učnemu predznanju in potrebam slušateljev. Posamezne, bolj uka željne slušatelje, sem spodbujala k pripravi samostojnih predstavitev njihovih potovanj ali doživetij.

Tudi v tem študijskem letu smo nadaljevali z učenikom Vite et Bien. Zaradi heterogenosti skupine pa sem gradivo za obravnavo pripravljala tudi s pomočjo različnih drugih virov, najpogosteje najdenih na internetu.

Uporabljala sem različne oblike in metode dela, pač v skladu s cilji, ki smo jih želeli doseči. Največ časa smo posvetili konverzaciji, kar je bilo tudi dobro sprejeto. Precej gradiva za tako delo sem jim tudi sama pripravljala in jim ga vnaprej posredovala po elektronski pošti.

Delo je potekalo po programu, redno smo ga tudi aktualizirali in na tak način spoznavali kulturne, socialne, kulinarične ter druge značilnosti dežele, katere jezik smo se učili. V tem letu smo nekoliko več časa posvetili spoznavanju francoskih pokrajin in njihove kulinarike. Aktualizacija je potekala z obravnavo tudi dodatnih videoprezentacij, na katere so se slušatelji lahko že vnaprej pripravili, saj so gradivo prejeli vnaprej po elektronski pošti.

Vsi slušatelji so bili za delo zagnani in so lepo napredovali. K uram so redno prihajali, odsotni so bili samo iz opravičljivih razlogov. Skupina se je zelo dobro ujela, opazno je tudi zelo dobro sodelovanje med posameznimi člani in precejšen napredek v njihovem znanju in posledično v sproščeni konverzaciji. Za dobro klimo v skupini se je še posebno dobro izkazalo skupno praznovanje ob posameznikovih osebnih dogodkih. Za prijetno vzdušje so poskrbeli vsi člani, skupino pa je dobro povezovala naša animatorka Boža Vitežnik Raj, v primeru njene odsotnosti pa njen namestnik Maksimiljan Kac, ki je poskrbel tudi za pravočasno pripravo fotokopij, če je bilo potrebno.

Boža Pirnat, mentorica

ANGLEŠČINA

OPRAVLJENE AKTIVNOSTI:

V študijskem letu 2017/2018 sta potekali dve skupini tečaja angleškega jezika. Skupino Angleščina I (oz. nadaljevalni tečaj angleščine) je obiskovalo 11 udeleženk, v skupino Angleščina II (tudi nadaljevalna skupina) pa je bilo vpisanih ravno tako 11 udeležencev. Tečaji so potekali na različnih nivojih zahtevnosti. Udeleženci obeh skupin so se urili v vseh disciplinah jezika, torej v pisanju, poslušanju, branju in predvsem v konverzaciji. Poučevanje in učenje je potekalo v sproščeni atmosferi, saj se večina udeleženk/udeležencev v programu U3ŽO družijo že več let.

ANGLEŠČINA I (nadaljevalni tečaj angleškega jezika)

S prvo skupino smo se srečevali vsak ponedeljek v časovnem terminu 8.30–10.00 v rdeči učilnici MOCIS-a, na Meškovi ulici 21. Imeli smo torej dvajset srečanj po dve šolski uri, ki pa so se običajno nadaljevala na neformalen način na kavici v bližnji kavarni.

To leto smo z udeleženkami predelale naslednje teme: Kako ti lahko dogodek, kot je potovanje spremeni življenje ali pogled na svet, načini potovanja, govorile smo o prometu, cestnih pravilih, močnih pridevnikih, modalnih glagolih, angleškem času present perfect, o jeziku v družabnih vsakodnevnih

pogovorih, modernih navadah 21. stoletja, kulturnih razlikah in kulturnem šoku, o zunanjem videzu oseb, fotografiji, vsakodnevnih dogodkih ... Poleg učbenika New English File Intermediate smo si ogledale še kakšne izbrane videovsebine, powerpoint predstavitev, avdiovsebine in si tako popestrile ure.

Splošna klima v skupini je bila zelo sproščena in pozitivna, saj jo nekatere udeleženke obiskujejo že vrsto let, nekatere že od samega začetka – 5 let in se že same med seboj zelo dobro poznajo. Kljub temu pa sem mnenja, da so se letošnje 3 novinke tudi zelo dobro ujele s skupino.

Vsekakor je dobra plat kontinuiran obisk dolgoletnih udeleženk, kakor tudi dejstvo, da se nam vsako leto pridruži še kdo na novo in se v skupini, vsaj kolikor je meni znano, dobro počuti. Vedno so se za pozitivno izkazale aktivnosti kot: ogled kakšne angleške dokumentarne oddaje, serije ali filma, debata o različnih temah, spoznavanje novega in uporabnega besedišča, nekatere uživajo tudi ob utrjevanju oz. spoznavanju slovnice – saj si vse izmed udeleženk želijo napredovati še posebej v bogatejšem govornem sporazumevanju.

Zelo dobro bi bilo, da bi v prihodnje lahko stopili v stik s kakšnimi naravnimi govorniki angleškega jezika in bi jih vsake toliko časa povabili k uri, da nam bi oni povedali kaj npr. o svoji kulturi, navadah, pogledu na življenje v Sloveniji ..., da bi se kdaj naše ure lahko preselile tudi na teren, npr. z obiskom ene izmed OŠ ali SŠ v okolici in njihovem udejstvovanju v angleškem jeziku, ali pa obiskom katere izmed angleško govorečih institucij, prisotnih v Sloveniji.

ANGLEŠČINA II (nadaljevalni tečaj angleškega jezika)

S skupino smo se srečevali ob torkih, v časovnem terminu 8.30–10.00 v rdeči učilnici MOCIS-a, na Meškovi ulici 21. Imeli smo torej dvajset srečanj po dve šolski uri.

To leto smo z udeleženci predelali naslednje teme: pripovedovanje zgodb v časih past simple in past continuous, branje pripovedke iz knjige 1001 noč, kako lahko klepetamo z naključnimi ljudi, ki jih srečamo, pogovarjali smo se o poklicih, katere kvalifikacije so potrebne za iskanje delovnega mesta, postopki iskanja delovnega mesta, veliko smo se pogovarjali o nenavadnih, zanimivih in redkih poklicih, kako v angleščini izrečemo opravičilo, podamo razlog in kaj obljubimo, spoznali in utrjevali smo čas Present perfect tense, se pogovarjali o filmih in glasbi.

Klima v tej skupini je ravno tako bila zelo sproščena in pozitivna, saj jo nekatere udeleženke obiskujejo že vrsto let. Letos smo imeli v skupini tudi 5 novincev, ki so se zelo dobro ujeli s preostalo skupino.

Alenka Kristan, mentorica

ODKRIJMO LEPOTE NAŠE DOMOVINE

V skupini je bilo 11 članic. Srečanja so potekala na različnih lokacijah, kjer smo imeli delavnice ali ogleda. Naše dejavnosti so bile zelo pestre. Obiskale smo kraje in si ogledale njihove znamenitosti: Josipdol in Ribnico na Pohorju, Mozirski gaj z milijonom lučk, na Fali Muzej elektrarne, v Sevnici podjetje Soven, kjer smo si ogledale predilnico in tkalnico volne ter se preizkusile v mokrem polstenju volne. Za zaključni izlet smo izbrale Lendavo, po kateri smo se sprehodile z vodičem, ki nam je predstavil Lendavo skozi čas, znamenite stavbe in prebivalce. Popeljal nas je v grad, kjer so likovne in kiparske razstave, obiskale smo še Muzej meščanstva, tiskarstva in dežnikarstva, sinagogo in Kulturno dvorano. Povzpele smo se na Vinarium, s katerega je čudovit razgled po okolici.

Na Ravnah smo si v muzeju ogledale razstave: Cerkljanski lafarji v čipki, Forma viva ter gradovi in dvorci Raven, v študijski knjižnici pa likovno razstavo koroških likovnikov.

V Slovenj Gradcu smo se udeležile sprehoda po razglednicah Slovenj Gradca.

V Pokrajinskem muzeju smo poslušale predavanje g. Marjana Kosa o zgodovini Koroške in z go. Anjo Mihelič izvedle dve delavnici: Peka kruha pri Rimljanih (smo ga spekle in z veseljem pojedle) ter Arheologija (spoznale smo delo arheologa in se preizkusile v rekonstrukciji razbite posode).

Vzdušje v skupini je bilo prijetno in sproščeno. Dobra stran našega programa je, da je zelo raznolik, obiskujemo in spoznavamo kraje po Sloveniji in sodelujemo s pokrajinskim muzejem. Slaba stran pa je precejšnja finančna obremenitev za člane (prevoz, vstopnine, plačilo delavnic).

Mira Časar, mentorica

KINO OB KAVI

V študijskem letu 2017/18 je bilo v program vpisanih 28 članov U3ŽO.

Filmi, po izboru Marjane Štalekar, so bili na sporedu enkrat mesečno, praviloma drugi torek v mesecu, od oktobra 2017 do junija 2018. Projekcije so pospremljene z uvodom v film in pogovorom v avli ob kavi in čaju. Projekcije so bile odprte tudi za zunanje obiskovalce, ki si vstopnice kupujejo sprost, od katerih večina ni vpisana, v katerega od ostalih programov U3ŽU.

Predvajani filmi:

1. 10. 10. 2017, Viktorija in Abdul
2. 7. 11. 2017, Ledena babica
3. 12. 12. 2017, Pariz lahko počaka
4. 9. 1. 2018, Ivan
5. 13. 2. 2018, Z ljubeznijo, Vincent: Van Goghova skrivnost
6. 13. 3. 2018, Zamolcani dokumenti
7. 10. 4. 2018, Oblika vode, Guillermo Del Toro

- 8. 8. 5. 2018, Hiša Kraljevega namestnika
- 9. 12. 6. 2018, Fantastična ženska

Marjana Štalekar, mentorica

RAZISKOVANJE LASTNEGA LIKOVNEGA IZRAZA

V začetku je bilo v skupini 13 udeleženk, 2 sta se kasneje izpisali zaradi bolezni.

Srečanja so bila sprva v modri učilnici v prostorih MOCIS-a, nato pa na Meškovi 2 ob četrtkih od 10. do 12.15 ure, to je 3 pedagoške ure skupaj.

Po prvotnem obravnavanju likovne teorije je sledilo delo z različnimi motivi (pokrajine, tihožitje, motivi po lastni izbiri, novoletne voščilnice ...). Poudarek je bil na barvni kompoziciji in mešanju barv.

Vzdušje v skupini je bilo zelo prijetno, prijateljsko in ustvarjalno.

Priporočila bi, da je v skupini maksimalno 10 udeležencev.

Animatorka je redno in sproti obveščala vse članice, tako je delo potekalo tekoče in zelo uspešno.

Največji dosežek je bila končna razstava naših izdelkov ob 5. obletnici MOCIS-a, 16. 5. 2018 v prostorih Kulturnega doma Stari trg. Nato smo en del razstave prenesli še v Mladinsko knjigo Slovenj Gradec.

Nada Medved, mentorica

ČAROBNOST FOTOGRAFIJE

V skupino je bilo vključenih deset članov, od tega šest žensk in štirje moški. Srečevali smo se v učilnici MPIK ali na terenu (različne lokacije). Teoretični del smo omejili na tri šolske ure, terensko delo pa se je običajno za nekaj časa podaljšalo. Obdelali smo teoretične osnove fotografije, spoznali delovanje foto opreme. V nadaljevanju smo naučeno skušali prenesti v prakso z delom na terenu. Preizkusili smo se v nočni fotografiji z dodatkom raznih fotografskih tehnik risanja s svetlobo. Udeležili smo se izleta v Mozirski gaj. Kasneje smo si izdelali improviziran fotografski studio, kjer smo fotografirali razne izdelke. Pri tem smo se povezali s skupino »ustvarjalk«. Kasneje smo iz teh fotografij sestavili fotografsko razstavo in jo za dva meseca postavili na ogled v Kulturni dom Slovenj Gradec. Za zadnje srečanje smo združili prijetno s koristnim in se po fotografiranju v naravi še malo družili in pogovorili ob jedachi in pijači. Člani skupine se med sabo dobro poznajo in se zelo dobro razumejo. Njihovo poznavanje fotografije se zelo razlikuje, zato je bilo še posebej dobrodošlo, da so si bili pripravljeni medsebojno pomagati in na ta način hitreje osvajati nova znanja. Med izvajanjem programa nisem zaznal velikih odstopanj od pričakovanj. Vsekakor je bil vrhunec dogajanja fotografska razstava z otvoritvijo po »Kinu ob kavi«. Zelo soliden obisk ter pozitivne kritike so dale udeležencem programa nove energije za obisk tudi naslednje leto.

Matjaž Merčnik, mentor

ZUMBA®GOLD

Zumba®Gold je zabavna plesna vadba ob eksotični latinsko-ameriški glasbi, prilagojena za populacijo zrelejših let. Vadba je enostavna, v počasnem ritmu se vključujejo v delo vse mišice. Vadba je potekala od oktobra do maja v eni skupini. Skozi srečanja smo z udeleženkami opravile naslednje aktivnosti:

1. Postopno učenje novih plesnih korakov
2. Nadgradnja pridobljenega znanja v prejšnji sezoni
3. Razgibavanje celotnega telesa
4. Vaje za prostorsko koordinacijo
5. Vaje za ohranjanje ravnotežja
6. Vaje za krepitev mišične moči in vzdržljivosti
7. Vaje za gibljivost
8. Vaje za pravilno držo
9. Raztezne vaje
10. Sprostitev in zabavno druženje vsako uro

Sonia Krauser, mentorica

JOGA

Program joga smo letos izvedle že drugo leto zapored. Nekaterim lanskim se je letos pridružilo še nekaj novih žensk, skupaj pa jih je program skozi vse študijsko leto obiskovalo 12. Srečanja smo izvajale v Mladinskem kulturnem centru v Slovenj Gradcu, vsako sredo, po eno uro in pol. Vadbo smo vedno začele z uvodnim sproščanjem. V tem delu smo spoznavale različne dihalne tehnike oz. pranayamo, se učile preusmerjati pozornost vase, splošno umiriti telo in duha ter se osredotočiti na vadbo. Ob koncu programa smo v tem delu dodale še jogo za oči in obraz. Jedro naših srečanj so bile telesne asane, ki so bile vedno tematsko zaokrožene. Tako smo se na eni vadbi posvetile bolj predklonom, na drugi zasukom, spet tretji položajem, izvedenim v t. i. »flow-u« (neprekinjeno izvajanje položajev enega za

drugim). Opremila sem jih z znanjem, kako poskrbeti za svoje telo v primeru najrazličnejših bolečin ter zdravstvenih težav (krčne žile, nizek/visok pritisk, glavobol itd.). Srečanje smo vedno zaključile s skupinsko meditacijo v položaju za sproščanje. V veselje mi je bilo pogledati svojo skupino, ki je ob koncu vadbe kar žarela od energije. Ženske so včasih prišle utrujene, brez energije in želela sem, da jim v eni uri in pol povrnem iskric v očeh in mislim, da mi je v večini primerov uspelo. Veliko smo se nasmejale, si izmenjale marsikateri nasvet, kar pa tudi meni osebno pomeni največ – spletle smo močne, pristne, iskrene odnose, zaradi katerih se je bilo vedno znova lepo vračati na vadbе.

Barbara Lenart, mentorica

VRTIČKANJE

Program vrtičkanje je obiskovalo 12 udeležencev, 11 žensk in 1 moški. Srečanja so potekala v Vrtnem centru Jehart. Skozi srečanja smo teoretično in praktično obravnavali naslednje teme: nega in oskrba balkonskega cvetja in oskrba vrta; obrezovanje vrtnic, grmovnic, jagodičevja in ameriških borovnic; nega božične zvezde, razkuževanje rastlinjakov in priprava za sajenje, kompostnik; izdelovanje adventnih venčkov; setev pora in čebule; izdelava novoletnih aranžmajev; aranžiranje daril in sveč; setev solate; setev paprike in plodovk; zasaditve – načrti za balkon in okna; priprava vrta – živa narava, mikroorganizmi; izdelava namiznih aranžmajev ... Takoj po novem letu smo si vzeli čas in se odpravili na ogled Mozirskega gaja.

Skupina je bila zelo zavzeta, zato sem kot mentorica zelo ponosna na njihov odziv in sodelovanje v programu.

Natalija Jehart, mentorica

LJUBITELJSKO USTVARJANJE

V skupini Ljubiteljsko ustvarjanje se je od lanske jeseni do letošnje pomladi zbiralo 10 žensk, večinoma upokojenk. Dve od njih pa sta bili še vedno zaposleni, zato so naša srečanja potekala v popoldanskem času, večinoma od 16.00 do 18.00, kar je znašalo povprečno 2 celi uri na srečanje (včasih pa tudi več). Želela sem jim namreč omogočiti čim boljšo ustvarjalno izkušnjo, zato smo naša druženja iz pedagoških ur raztegnile v cele ure, pa še to nam je marsikdaj zmanjkalo časa in so morale izdelke dokončati doma. Prijavljala sem jih (včasih tudi celo skupino) na brezplačne delavnice v Andeškem hramu, ki so potekale v sodelovanju z Muzejem Huga Wolfa in Podjetniškega centra (voščilnice s kaligrafijo, rožica iz filca, zajčki iz »lupeja«, naravna čistila ...), ki so prav tako potekale ob četrtkih, kar pa je občutno podaljšalo naša druženja.

Dobivale smo se večinoma v prostorih MOCIS-a (sejna soba, oranžna in modra učilnica), pa tudi na terenu (vrtnarija Jehart). Udeleženke so rade prihajale, če so le mogle (varstvo otrok je namreč marsikatero zaposlovalo popoldan in v času počitnic). Klima je postajala vedno bolj sproščena in klepetava, na koncu upam trditi, da celo prijateljska (na zadnjem srečanju so si tudi izmenjale stike). Animatorica skupine, Danica Karner, je vestno hodila na srečanja in vodila listo prisotnosti, pa tudi ostale članice so aktivno sodelovale na posameznih delavnicah, tako da sem se tudi sama od njih marsikaj naučila. Pomagale so si med seboj in se vzpodbujale ter medsebojno učile. Sodelovanje pa je potekalo tudi izven okvirov naše skupine, npr. s skupino vrtničaric smo v adventnem času izdelovale venčke. V mesecu marcu pa so moje udeleženke prinesle vse izdelke, ki smo jih do takrat ustvarile (pa tudi tiste od doma), da so jih člani iz fotografske skupine lahko fotografirali v svojem studiu – najboljši posnetki so postali del njihove razstave v Kulturnem domu.

V našem programu smo zajele tiste vsebine, ki so zanimale večino članic – zato smo se tedensko dogovarjale o naslednji vsebini srečanja. Dotaknile smo se naslednjih ustvarjalnih področij: izdelovale smo darilne škatlice iz tulcev WC-papirja, košarice/svečnike iz volne in vodnih balonov ter lepila; spoznale smo servietno tehniko, slikanje na steklo; preizkusile smo se v izdelavi škatlic presenečenja, ogrlic/nakita, rožic iz krep papirja; izdelale smo si velikonočnega zajca za na vrata in košarici za jajčka za na mizo; spoznale smo tudi osnove aranžiranja, kvačkanja, polstenja in gline. Tehnik in materialov torej ni manjkalo, seveda pa je ostala marsikatera ideja še neuresničena in tako ostaja še ogromno potenciala za naslednje izvedbe oz. naslednje skupine.

Anita Navotnik, mentorica

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Program Umetnostna zgodovina se je v tem študijskem letu izvajal prvič. V skupini je sodelovalo 16 članov. Srečanja so potekala v učilnici Koroškega pokrajinskega muzeja v Slovenj Gradcu, Glavni trg 24.

Program je bil zasnovan kot teoretično spoznavanje likovne umetnosti, kronološko skozi zgodovinska obdobja in umetnostne sloge. Na prvem srečanju smo se skupaj z udeleženci dogovorili za vsebinski okvir, ki je v izhodišču ponujal dva cilja: spoznavanje moderne in sodobne umetnosti ali standarden sprehod skozi zgodovinska obdobja. Odločili smo se za drugo možnost, ki je narekovala sprehod skozi čas od prazgodovinske umetnosti do umetnosti 19. stoletja. Posamezna predavanja smo prilagajali načrtovanim ekskurzijam in obiskom spomenikov an terenu. V uvodnih predavanjih smo spoznali raziskovalne metode umetnostne zgodovine, značilnosti formalne in vsebinske analize likovnih del, skušali smo odgovoriti na vprašanje Kaj je umetnost? in spoznali pojem kulturna dediščina, vključno s slovensko mrežo muzejev.

Srečanja so potekala na način klasičnih ex-katedra predavanj z zaključno debato, ki je bila posebej živahna ob obiskih spomenikov na terenu. Terenskih ogledov smo načeloma načrtovali več, vendar v zimskem času velikokrat ni bilo ustreznih pogojev.

Razpisana kvota 30 ur, ki je bila na razpolago za izvedbo programa, se je po mnenju vseh udeležencev in mentorja izkazala za nezadostno, še posebej, če bi uspeli realizirati več terenskih ogledov.

Udeleženci programa so ob zaključku izrazili željo po nadaljevanju programa v študijskem letu 2018/19.

Marko Košan, mentor

Izlet v predpraznični Zagreb

V četrtek, 7. 12. 2017 smo se z odhodom ob 10.30 uri izpred avtobusne postaje Slovenj Gradec odpravili v prekrasen predpraznični Zagreb. Izleta se je udeležilo 32 udeležencev U3ŽO.

Vožnja je potekala mimo znanih krajev proti Hrvaški. Naš prvi postanek je bil namenjen okrepčilu v Gostilni Čuček Đurmanec. Po okrepčilu smo se odpravili do Zagreba.

Po prihodu smo imeli voden ogled znamenitosti mesta, kot so Sabor, Banski dvori, cerkev svetega Marka, Lotrščak, Kamnita vrata, katedrala ... Preostanek dneva smo preživeli ob raziskovanju praznično okrašenih trgov. Božične nakupe smo opravili na božičnem sejmu v ulicah okoli Trga bana Josipa Jelačića. Zagreb nas je s svojo čarobnostjo vsekakor prepričal.

Praznovanje 5. obletnice delovanja U3ŽO MOCIS

V sredo, 16. maja 2018, smo v Kulturnem domu Stari trg obeležili 5. leto delovanja U3ŽO MOCIS Slovenj Gradec, ki se je je udeležilo preko 100 ljudi (člani, mentorji, predstavniki različnih ustanov). Program je povezovala ga. Barbara Polutnik Brusnik.

Začeli smo s pogovorom z go. Mojco Senčar, ki nam je na nazoren in optimističen način predstavila svojo borbo z rakom. Nadaljevali pa z uradnim praznovanjem, kjer smo po uvodnih nagovorih imeli priložnost videti zelo zanimiv film o pestrosti dogajanja v 5 letih delovanja in vtise ter mnenja 5 članov U3ŽO, ki so pristno in aktivno predstavili svoj mozaik razmišljanja o U3ŽO, študijskih programih in vpetosti U3ŽO v lokalno okolje. Predstavili so se tudi člani študijskih programov Zumbagold in Francoščina; v dvorani pa so razstavljale članice programa Raziskovanje lastnega likovnega izraza. Podelili smo tudi zahvale članom programskega odbora, mentorjem in animatorjem ter priznanja zvestim članom, ki so vključeni v U3ŽO vseh 5 let.

ZAKLJUČNA EKSURZIJA V KOBARID IN TOLMIN

V četrtek, 31. 5. 2018 smo se ob 6. uri odpravili izpred glavne avtobusne postaje SG (preko Dravograda, Celovca, Beljaka, Trbiža in prelaza Predel). Ob 10. uri smo prispeli v Kobarid, kjer smo imeli najprej ogled Kobarškega muzeja (prva svetovna vojna), nato smo se sprehodili do italijanske kostnice. Obiskali smo slap Kozjak, ki je čisto blizu Kobarida, saj je dostop do njega nezahteven. Po lepem sprehodu smo se odpravili na kosilo v Tolmin. Sledil je še postanek v Posoškem razvojnem centru, kjer so nam predstavili njihove dejavnosti.

